

Llegeix aquest text amb atenció. Primer llegeix-lo ràpidament per entendre'n el sentit general; després torna'l a llegir lentament per tal de poder respondre, sense mirar-lo, les preguntes de la pàgina d'activitats.

Els molins de vent fariners de Búger

Els molins poden ésser moguts per diferents forces les quals donen nom al tipus de molí: de sang –força animal–, d'aigua –energia hidràulica–, de vent –energia eòlica–. Segons el diccionari Alcover-Moll, un molí és una màquina de moldre, especialment gra, i per extensió, altres matèries; també pot ser l'edifici on dita màquina està instal·lada. El molí blader o molí de vent fariner és el que serveix per a moldre blat i fer-ne farina; està muntat en una torre i es mou per l'acció del vent damunt unes antenes.

El molí de vent més antic que coneixem a Mallorca és un de l'Alqueria Blanca (Santanyí) que consta que ja existia l'any 1262. Hem de dir que els molins del poble de Búger tenen una cronologia compresa entre el segle XVIII i la primera meitat del XX. Tots aquests molins deixaren de funcionar a principis del segle XX com a conseqüència de l'aparició de les farineres mecàniques elèctriques.

El funcionament del molí es trobava sotmès a un condicionament geogràfic: la bona acció del vent. En el cas de Búger, els molins, per aprofitar millor l'energia eòlica, se situaven damunt un turó formant alineacions (molinars, teringues). Alguns molins també tenien una casa a la base que afegia alçada al molí alhora que servia com a magatzem o habitatge del moliner.

Els molins de vent fariners de Búger són deu: el de son Alemany, el de can Garindo, el de can Pere Petit, el de cas Rector, el de can Prom, el de can Catlar, el de can Borralló, el de can Cogul, el de can Palerm i el de can Barraca. Aquestes construccions són un bé característic de l'illa de Mallorca i un testimoni de la cultura i l'activitat econòmica d'antany. El Consell Insular de Mallorca va decidir protegir les edificacions dels molins de Búger amb la figura jurídica de Bé Catalogat. Tots els propietaris poden sol·licitar ajudes per a la seva rehabilitació. Cal dir que aquesta figura només protegeix sis dels molins del poble.

Adaptat de les *II Jornades d'estudis locals de Búger*. Joana Aina Ordines i Joan.

1 Relaciona amb una fletxa les paraules de les dues columnes.

Molí d'aigua

animal

Molí de sang

vent

Molí de vent

aigua

2 Quin tipus de paraula és la paraula molí? Marca amb una creu la resposta correcta.

Diminutiu

Polisèmica

Augmentatiu

3 En quin municipi es troba la localitat de l'Alqueria Blanca?

.....

4 Per què deixaren de funcionar els molins de Búger?

.....

.....

5 Escribeu el nom de cinc molins de Búger.

.....

.....

6 Per què els propietaris d'alguns molins poden demanar ajudes per rehabilitar-los?

.....

.....

Pensa un poc més

7 El molí blader o molí de vent fariner servia per a moldre blat i fer-ne farina. Demana a alguna persona gran que t'expliqui com es feia la farina al teu municipi. Hi ha algun molí a prop de ca teva?

.....

.....

.....

